

Zondag 27 november 2016 – 1^e advent

Lezingen: Jesaja 2 : 1 – 5

Mattheüs 24 : 32 _ 35 , 42 – 44

Vandaag vieren we de eerste zondag van advent. De eerste zondag waarop de voorbereiding voor het kerstfeest begint. Dit begin van de adventtijd lijkt niet gelijk te lopen met de beleving van iedereen, die nog met Sinterklaas bezig is.

Dat is tenminste wat ik vaak hoor: het is nog niet eens Sinterklaas geweest en moeten we nu al aan kerst denken.

De eerste zondag van de Advent is vaak een donkere dag, letterlijk en figuurlijk . Eén kaars brandt er maar.

Maar: we kunnen ook zeggen: er brandt al één kaars als teken dat het lichtfeest aan het naderen is.

En zo is het ook de zondag van nieuwe hoop. Hoop ook voor degenen, die een week geleden – bij de laatste zondag van het kerkelijk jaar – de naam van hun geliefde hoorden noemen. En nu een weg proberen te zoeken naar het feest van licht en nieuw leven, hoe zwaar die ook zal zijn.

En in dit nieuwe kerkelijk jaar zullen we vaak het evangelie opslaan bij dat van Mattheüs. Vorige week eindigden we de lezingen uit Lucas met het beeld van de vijgenboom en deze zondag beginnen we de lezingen uit Mattheüs met datzelfde het beeld van de vijgenboom.

Als een teken van hoop. De belofte van de vijgenboom is de belofte dat het donker zal wijken en het weer zomer zal worden.

Nu Matteüs een belangrijke gids zal zijn op onze geloofstocht wil ik daarom even stilstaan bij het Evangelie volgens Matteüs. Matteüs behoorde tot de twaalf apostelen. Voordat hij Jezus volgde was hij tollenaar. Tollenaars staan als belastinginners van de Romeinse bezetters niet hoog aangeschreven. Toch wordt juist hij uitgekozen, niemand wordt door Jezus afgeschreven.

Alhoewel er volgens de christelijke traditie sprake is van het Evangelie volgens Matteüs, is hij hoogstwaarschijnlijk niet de echte auteur. De auteur heeft wel een Joodse achtergrond die de blijvende geldigheid van het Oude Testament benadrukt. In het Evangelie volgens Matteüs wordt Jezus beschreven als de vervulling van het Oude Testament, als de aangekondigde Messias.

Het Evangelie volgens Matteüs begint dan ook met de menselijke stamboom van Jezus als directe afstammeling van koning David en Abraham.

Een ander belangrijk kenmerk van het Matteüsevangelie is dat hierin wordt benadrukt dat er geen tegenstelling hoort te zijn tussen leer en leven, beide horen samen; geloof moet je doen. Het evangelie volgens Matteüs spoort ook aan te volharden in het geloof en ondanks tegenslagen trouw te blijven aan de joods-christelijke idealen.

Dat brengt ons bij de evangeliëlezing van vandaag. Dit verhaal is ongeveer 50 tot 70 jaar na de dood van Jezus opgetekend. Een tijd van onrust en chaos. De Joodse tempel in Jerusalem werd in die tijd door de Romeinen verwoest. De eerste christenen ondervonden tegenwerking en onderdrukking. De eerste leerlingen van Jezus waren er van overtuigd dat de dag van het laatste oordeel, Christus terugkeer uit de hemel om hier op aarde Gods Rijk te stichten, spoedig zou komen. Maar ruim een halve eeuw na zijn kruisiging is het geloof in een spoedige terugkeer van Jezus heel wat minder, en ook de inspiratie van de eerste kerk is wat verflauwd.

Tegen deze achtergrond kunnen we de evangeliëlezing van vandaag plaatsen. Ruim een halve eeuw na de dood van Jezus beseffen de eerste Christenen hoe broos en kwetsbaar ze zijn. In zekere zin geldt dat misschien ook voor onze gemeente.

De verleiding is groot om pessimistisch naar de toekomst te kijken. Echter, de lezingen van vandaag sporen ons aan om in hoopvolle verwachting op weg te gaan. In de evangeliëlezing worden we nadrukkelijk opgeroepen om waakzaam op weg te gaan. Jezus wil ons wakker schudden en de aandacht vestigen op wat echt wezenlijk is in ons leven.

In het evangeliëverhaal zijn de mensen daar niet zo mee bezig. In het voorafgaande lezen we dat ze eten en drinken, ze huwen en werken. Kortom, ze zijn bezig met de orde van de dag. Maar... zo worden we gewaarschuwd, dit alledaagse kan tot vervlakking leiden. En houdt het verhaal ons daarmee dezelfde spiegel voor?

Waardoor wordt ons leven in beslag genomen? Eten, drinken, zorgen om de toekomst, huishouden, werken vergaderen, en zoveel andere zaken waarmee we onze dagen vullen.

Daar is niets op tegen, het is allemaal van belang. Maar waar zijn wij uiteindelijk in de kern mee bezig? We worden opgeroepen bij zulke vragen stil te staan. In de evangelielezing roept Jezus ons op geen afwachtende houding aan te nemen. Denk vooral niet: “het zal mijn tijd wel duren, na mij de zondvloed.

Waakzaamheid is eigenlijk een ander woord voor betrokkenheid. Je kunt in contact met medemensen twee dingen doen: formeel en afstandelijk hooguit goede dag zeggen en je ogen sluiten voor het lief en leed van de ander en overgaan op de orde van de dag, of je ogen en oren de kost geven en je hart openhouden, en weigeren om onverschillig te raken.

Als je dat laatste doet ben je waakzaam. Waakzaamheid is het besef dat iedere dag van ons leven Christus op de een of andere manier bij ons aan kan kloppen in de gedaante van een mens, die liefde en barmhartigheid vraagt en geeft. Waakzaamheid is actief op weg durven gaan naar een betere toekomst ook al is die weg lang.

Waakzaamheid is ambitie tonen in de manier waarop wij gemeente zijn. We kunnen ons daarbij laten inspireren door de eerste lezing.

In het visioen van Jesaja hebben de mensen een doel. Ze zijn op weg naar elkaar en naar God. Zwaarden worden tot ploegijzers omgesmeed en speren tot snoeimessen. In Jesaja's droom behoren vijandschap en vervreemding

tot het verleden en wordt Gods tempelberg overstroomd met mensenmassa's. Mensen van allerlei culturen ontmoeten elkaar en ieder heeft een eigen rijkdom te bieden.

Zal het ooit zover komen dat mensen van alle rassen, standen en overtuigingen open staan voor elkaar? Zal het ooit zover komen dat niemand nog zal leven ten koste van de ander?

Realistisch moet ik toch constateren dat het visioen van Jesaja voorlopig nog wel toekomstmuziek zal blijven. Maar toch.....“Geef de moed niet op, het kan ooit zover komen” zeggen zowel Jesaja als Matteüs. En zo mogen die woorden ook voor ons klinken: dat we goede moed zullen houden, omdat er een weg naar de toekomst zal zijn.

Dat de zon van liefde achter de donkere wolken schijnt. Steeds is dat licht aanwezig. Soms als een glimp. Soms als een helder licht.

En aan die belofte mocht Israël zich vastklampen, en aan die belofte kunnen wij ons vastklampen: het Koninkrijk komt!

Het Koninkrijk waarin recht en gerechtigheid zal worden gedaan, waardoor wij ons steeds weer laten inspireren. En waarvan wij weten dat onze inzet daarbij niet gemist kan worden. Juist in deze advent-tijd, waarin we de hoop uitspreken op een wereld met onderdak, eten, zorg, voor ieder mens.

Allemaal leuk en aardig, kunt u denken. Maar wat kunnen wij? Is het niet ‘gerommel in de marge’ en ‘zet dat wel zoden aan de dijk’. De grote politiek dendert toch gewoon door.

Inderdaad wij kunnen de wereld niet veranderen.

Maar dat betekent niet dat we niet iets anders kunnen doen in de wereld.

En dat laatste is zinvol, hoe dan ook. Dat is de dwaasheid van de bijbelse belofte en de kracht van het profetisch visioen.

Zwaarden tot ploegijzers, vrede op aarde, de oorlog die niet meer wordt geleerd.

Het werkt alleen als wij ons naar die verwachting gaan richten. We kunnen de wereld niet veranderen, maar laten we waakzaam zijn, op onze hoede dat de wereld ons verandert.

Dat je zegt, het wordt toch niks, het kan toch niet – vrede is een onbereikbaar ideaal.

Of dat je denkt, het zal mijn tijd wel duren.

De belofte van vrede, de verwachting van de komst van de Heer, vraagt van ons om ons daar naar te richten.

De strijd tussen goed en kwaad is van alle tijden. Wie voor het goede opkomt, zal eraan lijden en dat is het teken van de Mensenzoon, precies daar kiemt het koninkrijk. Dan kan het donker zijn. Dan is het net of de zon geen licht meer geeft, en de maan niet meer schijnt. Juist in de donkere hoeken van het leven klinken vandaag de woorden van Jezus. Ze beloven ook een nieuw begin. Als de takken van de vijgenboom uitlopen en in blad schieten, weet dan dat de zomer in aantocht is.

Met elkaar mogen/moeten wij ons inzetten voor Gods koninkrijk, hier in onze gemeente, op de plaatsen waar we werken en leven: opkomen voor recht en gerechtigheid. Ons niet verschuilen achter onverschilligheid, achteloosheid of gemakzucht.

En wij groeien als mens als we ons laten raken/inspireren door deze woorden , die Jezus ons heeft voorgeleefd. Als wij het aandurven om de weg van geloof te gaan.

‘Hoop doet leven’ is een gevleugelde uitspraak. En het is waar, als we niet meer kunnen hopen, dooft het vuur in ons. Mensen die geen visioenen, dromen of idealen meer hebben, zijn na verloop van tijd uitgebrand, uitgeblust en tot weinig meer in staat. Het is als het ware onze heilige plicht om optimist te zijn, om niet op te geven, om aan de hemel hier op aarde te werken, het visioen van liefde en vrede in het hier en nu waar maken.

Elke dag is het begin van een nieuw gedeelte in ons leven.

Wij mogen vol hoop en verwachting telkens weer uitzien naar de vrede van het Kerstfeest en het visioen koesteren van Gods hemel op aarde.

Overal waar mensen zich inzetten voor elkaar, hoe bescheiden dan ook, gloort er iets van een stralende toekomst, is er iets te zien van het licht van Kerstmis. Ik wens u allen een inspirerende adventstijd toe.

Gereformeerde Kerk Loosdrecht

ds. Hillegonda Ploeger